

USTAWA O WYROBACH BUDOWLANYCH

Komentarz

Helena Kisilowska, Joanna Smarż

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Wolters Kluwer

USTAWA O WYROBACH BUDOWLANYCH

Komentarz

Helena Kisilowska, Joanna Smarż

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Stan prawny na 1 marca 2017 r.

Recenzent

Prof. nadzw. dr hab. Stanisław Grobel

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne i łamanie

Violet Design Wioletta Kowalska

Poszczególne części komentarza napisały:

Helena Kisilowska – uwagi wstępne, art. 1–15a, 34–42

Joanna Smarż – art. 16–33

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ

Więcej na www.legalnakultura.pl

POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska SA, 2017

ISBN: 978-83-8107-258-8

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Przedmowa	15
Uwagi wstępne	17

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych	21
---	----

Rozdział 1

Przepisy ogólne	23
Art. 1. [Przedmiot regulacji]	23
Art. 2. [Definicje legalne]	26
Art. 3. [Rada wyrobów budowlanych]	40

Rozdział 2

Wprowadzenie do obrotu lub udostępnianie na rynku krajowym wyrobów budowlanych	42
Art. 4. [Wprowadzanie do obrotu]	42
Art. 5. [Wpływ norm zharmonizowanych]	46
Art. 6. (uchylony)	54
Art. 6a. [Polskie Centrum Akredytacji]	55
Art. 6b. [Wyznaczanie JOT]	56
Art. 7. (uchylony)	66
Art. 8. [Oznakowanie znakiem budowlanym]	66
Art. 9. [Krajowe oceny techniczne]	122
Art. 10. [Dopuszczenie do jednostkowego zastosowania]	132

Rozdział 2a

Obowiązki producentów, upoważnionych przedstawicieli producentów, importerów i sprzedawców w zakresie wyrobów budowlanych znakowanych znakiem budowlanym	137
Art. 10a. [Obowiązki producenta]	140
Art. 10b. [Upoważnieni przedstawiciele producenta]	142
Art. 10c. [Obowiązki importera]	144
Art. 10d. [Obowiązki sprzedawcy]	145

Rozdział 3

Organy właściwe w zakresie kontroli i postępowania administracyjnego w sprawie wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym oraz obowiązki tych organów	147
Art. 11. [Struktura organów administracji publicznej właściwych w sprawach wyrobów budowlanych]	147
Art. 12. [Zakres obowiązków organów kontroli i nadzoru]	153
Art. 13. [Prawa i obowiązki WINB]	158
Art. 14. [Prawa i obowiązki GINB]	164
Art. 14a. [Współdziałanie organów]	174
Art. 15. [Krajowy Wykaz Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych]	175
Art. 15a. [Kompetencje Prezesa UOKiK]	182

Rozdział 4

Kontrola i postępowanie administracyjne w sprawie wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym wyrobów budowlanych	187
Art. 16. [Wszczęcie kontroli]	187
Art. 17. [Przeprowadzenie kontroli]	196
Art. 18. [Uprawnienia kontrolującego]	206
Art. 19. [Tajność informacji]	216
Art. 20. [Prawo wstępu na teren jednostki kontrolowanej]	222
Art. 21. [Protokół kontroli]	227
Art. 21a. [Odrębny protokół]	232
Art. 21b. [Sprostowania w protokole]	235

Art. 22.	[Możliwość dokonania zabezpieczenia dowodów]	238
Art. 22a.	[Zabezpieczenie dowodów]	242
Art. 22b.	[Termin zabezpieczenia]	246
Art. 22c.	[Zabezpieczenie wyrobu budowlanego]	247
Art. 23.	[Ochrona kontrolującego]	252
Art. 23a.	[Odesłanie]	259
Art. 24.	[Upoważnienie]	271
Art. 25.	[Badanie wyrobów budowlanych]	276
Art. 26.	[Badanie pobranych próbek]	279
Art. 27.	[Upoważnienie]	283
Art. 28–29.	[uchylone]	285
Art. 30.	[Decyzja po kontroli u sprzedawcy]	285
Art. 31.	[Decyzja po kontroli u producenta]	290
Art. 31a.	[Odkupienie na żądanie]	293
Art. 32.	[Decyzja o umorzeniu postępowania]	297
Art. 32a.	[Usunięcie niezgodności po wydaniu decyzji]	301
Art. 33.	[Strony w postępowaniu]	302

Rozdział 6

Przepisy karne	310
Art. 34. (uchylony)	310
Art. 35. [Utrudnianie lub udaremnianie wykonywania czynności kontrolnych]	310
Art. 35a. (uchylony)	312
Art. 36. [Tryb orzekania]	313

Rozdział 6a

Kary pieniężne	315
Art. 36a. [Wprowadzanie do obrotu wyrobów budowlanych nienadających się do zastosowania]	315
Art. 36b. [Niezgodne z prawem oznakowanie CE albo znakiem budowlanym]	317
Art. 36c. [Brak wymaganego oznakowania CE lub znaku budowlanego]	317
Art. 36d. [Niedopełnienie obowiązku sporządzenia i przechowywania właściwych deklaracji]	318

Art. 36e.	[Brak wymaganych informacji producenta]	318
Art. 36f.	[Brak wymaganych informacji importera]	319
Art. 36g.	[Nieudostępnienie dokumentacji właściwemu organowi]	319
Art. 36h.	[Odpowiedzialność sprzedawcy za brak oznakowania]	319
Art. 36i.	[Obowiązek przechowywania próbki kontrolnej]	320
Art. 36j.	[Tryb nakładania kar]	320
Art. 36k.	[Egzekucja kar pieniężnych]	324

Rozdział 7

Przepisy zmieniające, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 37.	[Zmiany wprowadzone do ustawy – Prawo budowlane]	328
Art. 38.	[Zmiany w ustawie o systemie zgodności z 30.08.2002 r.]	328
Art. 39.	[Aprobaty techniczne wg nieaktualnych już przepisów]	329
Art. 40.	[Ochrona praw nabytych]	329
Art. 41.	[Obowiązywanie dotychczasowych przepisów wykonawczych]	330
Art. 42.	[Wejście w życie ustawy]	330

Załączniki

Załącznik nr 1. Wzór znaku budowlanego

Załącznik nr 2. (uchylony)

Akty prawne

Orzecznictwo

Bibliografia

WYKAZ SKRÓTÓW

Ustawy

- k.c. – Kodeks cywilny z 23.04.1964 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.)
- k.h. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej – Kodeks handlowy z 27.06.1934 r. (Dz.U. z 1934 r. Nr 57, poz. 502 ze zm.)
- k.k. – Kodeks karny z 6.06.1997 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.)
- k.p. – Kodeks pracy z 26.06.1974 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.)
- k.p.a. – Kodeks postępowania administracyjnego z 14.06.1960 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.)
- k.p.c. – Kodeks postępowania cywilnego z 17.11.1964 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
- k.p.k. – Kodeks postępowania karnego z 6.06.1997 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1749 ze zm.)
- k.p.s.w. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia z 24.08.2001 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1713 ze zm.)
- k.s.h. – Kodeks spółek handlowych z 15.09.2000 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1578 ze zm.)
- k.w. – Kodeks wykroczeń z 20.05.1971 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1094 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)

p.bud.1994	– Prawo budowlane z 7.07.1994 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.)
p.p.s.a.	– Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi z 30.08.2002 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 718 ze zm.)
p.s.	– Prawo o stowarzyszeniach z 7.04.1989 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1393 ze zm.)
u.d.u.r.	– ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z 11.09.2015 r. (Dz.U. poz. 1844 ze zm.)
u.i.b.	– ustawa o instytutach badawczych z 30.04.2010 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 371 ze zm.)
u.k.pryw.	– ustawa o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników z 30.08.1996 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 981 ze zm.)
u.p.e.a.	– ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji z 17.06.1966 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 599 ze zm.)
u.p.t.u.	– ustawa o podatku od towarów i usług z 11.03.2004 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 710 ze zm.)
u.s.d.g.	– ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z 2.07.2004 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.)
u.s.g.	– ustawa o samorządzie gminnym z 8.03.1990 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.)
u.s.o.z.	– ustawa o systemie oceny zgodności z 30.08.2002 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 655 ze zm.)
u.s.o.z.n.r.	– ustawa o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku z 13.04.2016 r. (Dz.U. poz. 542 ze zm.)
u.s.z.a.i.	– ustawa o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa z 15.12.2000 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1725)
u.w.b.	– ustawa o wyrobach budowlanych z 16.04.2004 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1570 ze zm.)

Rozporządzenia

r.k.w.b.	– rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu z 2.09.2009 r. (Dz.U. Nr 144, poz. 1182)
----------	--

-
- r.o.p.bhp – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy z 26.09.1997 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zm.)
- r.p.w.b. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie próbek wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym z 23.12.2015 r. (Dz.U. poz. 2332)
- r.s.d.w.u.w.b. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym z 17.11.2016 r. (Dz.U. poz. 1966)
- r.z.p.KWZWB – rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie sposobu prowadzenia Krajowego Wykazu Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych z 23.12.2015 r. (Dz.U. poz. 2342)

Akty prawne międzynarodowe

- dyr.67/548/EWG – dyrektywa Rady 67/548/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych z 27.06.1967 r. (Dz.Urz. WE L 196, s. 1) zmieniona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin zmieniającym i uchylającym dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 z 16.12.2008 r. (Dz.Urz. UE L 353, s. 1)
- dyr.89/106/EWG – dyrektywa Rady 89/106/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do wyrobów budowlanych z 21.12.1988 r. (Dz.Urz. WE L 40 z 1989 r., s. 12)

- dyr.98/34/WE – dyrektywa 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych z 22.06.1998 r. (Dz.Urz. WE L 204, s. 37)
- dyr.1999/45/WE – dyrektywa 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych z 31.05.1999 r. (Dz.Urz. WE L 200, s. 1)
- rozp.305/2011 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG z 9.03.2011 r. (Dz.Urz. UE L 88, s. 5, ze zm.)
- rozp.765/2008 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 z 9.07.2008 r. (Dz.Urz. UE L 218, s. 30)
- rozp.REACH – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE z 18.12.2006 r. (Dz.Urz. UE L 396, s. 1, ze zm.)
- TFUE – Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wersja skonsolidowana (wersja skonsolidowana: Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47)

Czasopisma

Dz.U.	– Dziennik Ustaw
Dz.Urz. UE/WE	– Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej/Wspólnot Europejskich
LEX	– System Informacji Prawnej LEX
M.P.	– Monitor Polski
MoP	– Monitor Prawniczy
PiP	– Państwo i Prawo
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
PS	– Przegląd Sądowy
ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSS	– Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
SC	– Studia Cywilistyczne
Zam.Pub.Dor	– Zamówienia Publiczne Doradca
ZNSA	– Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne

BIP	– Biuletyn Informacji Publicznej
EFTA	– Europejskie Porozumienie o Wolnym Handlu
EOG	– Europejski Obszar Gospodarczy
EOTA	– Europejska Organizacja do Spraw Ocen Technicznych
GINB	– Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego
GUNB	– Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
JOT	– Jednostki Oceny Technicznej
KE	– Komisja Europejska
KWZWB	– Krajowy Wykaz Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
PCA	– Polskie Centrum Akredytacji

PE	– Parlament Europejski
PINB	– powiatowy inspektor nadzoru budowlanego
Prezes RM	– Prezes Rady Ministrów
Prezes UOKiK	– Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Rada UE	– Rada Unii Europejskiej
RP	– Rzeczpospolita Polska
RWB	– Rada Wyrobów Budowlanych
SKB	– Stały Komitet ds. Budownictwa
SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TSUE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	– Unia Europejska
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
WE	– Wspólnoty Europejskie
WINB	– wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny
zał.	– załącznik

PRZEDMOWA

Bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo wyrobów budowlanych, jest dziś w coraz większym stopniu uzależnione od posiadanej wiedzy i zastosowanych technologii. Jest też coraz bardziej narażone na zagrożenia różnego rodzaju. Dlatego tak ważne są właściwe przepisy prawa chroniące zdrowie, życie i mienie obywateli. Nie wystarczy jednak dobre prawo. Ważna jest jego znajomość i stosowanie. Oddawana do rąk Czytelników monografia będąca komentarzem do obowiązującej w Polsce ustawy o wyrobach budowlanych ma za zadanie wyjaśnić istotne problemy, wskazać możliwe trudności, ułatwić stosowanie i zrozumienie ustawy i przepisów wykonawczych.

Budownictwo i wyroby budowlane w dużym stopniu decydują dziś o kierunkach rozwoju społecznego i gospodarczego. Dlatego też tak ważne jest, aby był to rozwój trwały, zrównoważony i bezpieczny. Bardzo duży wpływ na kształtowanie prawa polskiego i postaw proekologicznych ma dziś ustawodawstwo UE. Europa z racji swego geograficznego położenia i rozwoju jest szczególnie zainteresowana wspólną polityką w zakresie publicznoprawnego nadzoru nad wprowadzanymi do obrotu wyrobami budowlanymi, dlatego też ustawa o wyrobach budowlanych szeroko nawiązuje do ustawodawstwa europejskiego.

Autorki prezentowanego komentarza będące profesorami na kierunku prawo na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Prawnych Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu posiadają również wieloletnią praktykę prawniczą i zawodową w sferze budownictwa i nieruchomości.

Mając świadomość, że prawna regulacja dotycząca wyrobów budowlanych może zainteresować nie tylko specjalistów z zakresu prawa, ale także z zakresu szeroko rozumianego budownictwa, ekonomii oraz menedżerów zajmujących się obrotem wyrobami budowlanymi, studentów i pracowników naukowych różnych dziedzin, starałyśmy się uwzględnić oraz pokazać najważniejsze zmiany prawa, a także ich ewentualne skutki. Licząc na życzliwe przyjęcie, czekamy na uwagi i postulaty rozszerzenia prezentowanej problematyki.

Helena Kisilowska, Joanna Smarż

UWAGI WSTĘPNE

Dnia 1.01.2016 r. i 1.01.2017 r. weszły w życie zmiany do ustawy o wyrobach budowlanych dostosowujące polskie przepisy prawne do przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej. System europejski został uregulowany rozporządzeniem 305/2011.

Zgodnie z art. 288 TFUE wspólne rozporządzenia Rady UE i PE są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE i mają pierwszeństwo w ich stosowaniu przed ustawami krajowymi. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 spowodowało, że na terenie całej UE dla wyrobów budowlanych objętych zharmonizowanymi specyfikacjami technicznymi obowiązują te same zasady i ograniczenia legalnego wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku. Wymagało to dostosowania do wymogów unijnych również prawa polskiego.

Obowiązujący w Polsce system europejski dotyczy przede wszystkim wyrobów budowlanych oznakowanych znakiem europejskim CE. Warunkiem pozwalającym na wprowadzenie tego typu wyrobów do obrotu i udostępnienia ich na rynku jest przeprowadzenie oceny indywidualnych właściwości użytkowych wyrobu określonych w specyfikacjach technicznych sporządzonych na podstawie odpowiedniej normy zharmonizowanej, a w przypadku wyrobów nieobjętych w pełni normami zharmonizowanymi – ocena właściwości określonych w Europejskich Ocenach Technicznych. Przed wprowadzeniem wyrobu budowlanego do

obrotu i oznakowaniem znakiem CE producent jest zobowiązany sporządzić deklarację właściwości użytkowych¹.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 pozostawiło państwom członkowskim UE możliwość regulowania, w ramach przepisów krajowych, zasad wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynkach krajowych wyrobów budowlanych nieobjętych normami zharmonizowanymi oraz tych, dla których nie została wydana europejska ocena techniczna. Od przepisów krajowych zależy też zakres wzajemnego uznawania możliwości wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych wprowadzonych legalnie na rynek w innym państwie członkowskim UE, a nieobjętych normami zharmonizowanymi i niepodlegających obowiązkowi ich wprowadzania do obrotu oraz udostępniania na rynku zgodnie z wymaganiami rozporządzenia 305/2011.

Chroniąc interes publiczny i słuszny interes obywateli, art. 1 Konstytucji RP podkreśla, że Rzeczypospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli. Proces budowlany cechują pewne specyficzne uwarunkowania. Należy uwzględnić, że obiekt budowlany trwa w czasie często znacznie dłużej niż życie jego twórców. Jego konstrukcja jest zazwyczaj bardzo skomplikowana i zawiera wiele elementów wymagających zakrycia lub zanikających w trakcie budowy, do których dotarcie może być w późniejszym czasie bardzo trudne lub wręcz niemożliwe². Wyroby budowlane użyte w trakcie budowy czy remontu podlegają częstym zmianom, a ich wpływ na zdrowie i życie ludzi jest oczywisty.

Właściwe wykonanie obiektu budowlanego i zastosowanie właściwych wyrobów budowlanych wiąże się też koniecznością ochrony interesów osób trzecich, a także zapewnienia ochrony ich bezpieczeństwa. Interwencja organów administracji publicznej już w trakcie użytkowania obiektu budowlanego może być niemożliwa, nie da się bowiem wrócić do stanu wyjściowego, np. w przypadku spowodowania zagrożenia dla

¹ Zgodnie z wcześniejszą regulacją prawną producent deklarował zgodność ze specyfikacją techniczną.

² H. Kisilowska, D. Sypniewski, *Prawo budowlane*, Warszawa 2012, s. 54 i n.

środowiska, katastrofy budowlanej, zatrucia ludzi lub zwierząt czy też zniszczenia dóbr kultury. Wszystkie te aspekty stwarzają konieczność poddania procesu wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku wyrobów budowlanych reglamentacji administracyjno-prawnej. Granicą tej regulacji powinna być – podobnie jak całego prawa administracyjnego – ochrona interesu publicznego.

Wolny rynek gospodarczy oznacza możliwość szerokiego przepływu wyrobów budowlanych w skali całej UE. Powoduje to szczególne zainteresowanie tą problematyką w systemie prawnym UE. Warunki wprowadzania wyrobów budowlanych korespondują z zasadą zrównoważonego rozwoju – jedną z podstawowych zasad sformułowaną w art. 11 TFUE, który nakazuje uwzględnianie wymogów ochrony środowiska przy ustalaniu i realizacji polityk i działań unijnych.

Zarówno rozporządzenie 305/2011, jak i znowelizowana ustawa o wyrobach budowlanych przywiązują dużą wagę do bezpieczeństwa ludzi i ochrony środowiska, a także trwałego oraz zrównoważonego rozwoju zapewniającego właściwy poziom i komfort życia obecnych, jak również przyszłych pokoleń korzystających z nowoczesnych i tradycyjnych wyrobów budowlanych.

Budownictwo to silna ingerencja w środowisko naturalne, jak również ważny czynnik rozwoju cywilizacyjnego społeczeństwa. Wyroby budowlane stanowią istotny segment gospodarki oraz element konkurencji na rynkach światowych. Prawo wyrobów budowlanych musi odgrywać nie tylko rolę wychowawczą, edukacyjną, ale też policyjną, zapobiegającą nieodwracalnym, negatywnym konsekwencjom. Celem wprowadzonych zmian jest poprawa przejrzystości i skuteczności regulacji prawnej dotyczącej wyrobów budowlanych, zapewnienie prawidłowego działania rynku wyrobów budowlanych, przede wszystkim dzięki wprowadzeniu zharmonizowanych specyfikacji technicznych służących do określenia właściwości użytkowych wytwarzanych wyrobów budowlanych.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 w zasadniczy sposób zmieniło wcześniejsze zasady tworzące wspólny rynek wyrobów budowlanych wynikające z dyrektywy 89/106/EWG, odchodząc od koncepcji „nowego podejścia” na rzecz wiarygodnego opisywania właściwości użytkowych wyrobu budowlanego wprowadzanego do obrotu, a oznakowanie CE potwierdza zgodność oznakowanego wyrobu budowlanego z deklarowanymi właściwościami użytkowymi. Wymagało to również zmiany przepisów regulujących wprowadzanie do obrotu i udostępnianie na rynku wyrobów budowlanych nieobjętych wymogami rozporządzenia 305/2011, w tym również określenie właściwości organów wykonujących zadania wynikające zarówno z rozporządzenia 305/2011, jak i krajowych przepisów prawa. Znowelizowana ustawa wzmacnia uprawnienia nadzoru budowlanego w zakresie nadzoru i kontroli wyrobów budowlanych oraz nadzoru Prezesa UOKiK jako organu monitorującego funkcjonowanie systemu kontroli wyrobów.

Równocześnie znowelizowane zostało Prawo budowlane z 1994 r. oraz uchwalono ustawę o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. Oba akty prawne to istotne regulacje dotyczące wyrobów budowlanych, co zostało podkreślone w komentarzu.

USTAWA

z 16.04.2004 r.

o wyrobach budowlanych³

(Dz.U. z 2016 r. poz. 1570)

³ Niniejsza ustawa wdraża postanowienia dyrektywy 89/106/EWG z 21.12.1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych.

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

W wielu ustawach na początku zawarte są przepisy ogólne. Przepisy te zawierają normy odnoszące się do całości ustawy, prezentują zakres pracy, cel wydania bądź nowelizacji ustawy, a także definicje zawartych w niej pojęć.

Ustawa o wyrobach budowlanych w swoim aktualnym brzmieniu zawartym w tekście jednolitym, opublikowanym w Dzienniku Ustaw z 2016 r. (poz. 1570), tego typu przepisy zawiera w rozdz. I, w art. 1–3.

Art. 1. [Przedmiot regulacji]

- 1. Ustawa określa zasady wprowadzania do obrotu lub udostępniania na rynku krajowym wyrobów budowlanych, zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku oraz określa właściwość organów w zakresie wykonywania zadań administracyjnych i obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 04.04.2011, str. 5), zwanego dalej „rozporządzeniem Nr 305/2011”.**
- 2. Do akredytacji, autoryzacji i notyfikacji jednostek uczestniczących w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4 i 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. poz. 542 i 1228).**

Zakres przedmiotowy i podmiotowy ustawy

Artykuł 1 u.w.b. prezentuje przedmiotowy zakres ustawy. Ustawodawca zwraca w nim uwagę na związek ustalonego zakresu oraz właściwości organów wykonujących zadania administracyjne z zadaniami i obowiązkami ustalonymi w rozp.305/2011. Ustawodawstwo UE obejmuje zarówno przepisy o charakterze generalnym, rozporządzenia, które z momentem ich wydania obowiązują *ex lege* we wszystkich państwach UE, a zatem również w Polsce, jak i dyrektywy, które wymagają wprowadzenia ich celów odrębnymi przepisami wewnętrznymi do porządku prawnego poszczególnych państw członkowskich.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 (*Construction Products Regulation*) obowiązuje w UE od 1.07.2013 r. Określa ono warunki dotyczące wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych, właściwości użytkowe wyrobów budowlanych w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk wyrobu oraz zasady oznakowania wyrobów, pozostawiając jednak państwom członkowskim możliwość regulowania w przepisach krajowych zasad wprowadzenia obrotu i udostępniania na rynku krajowym wyrobów budowlanych nieobjętych normami zharmonizowanymi, a także tych, dla których nie została wydana europejska ocena techniczna.

Jest to akt prawny bardzo obszerny. Liczy 68 artykułów oraz 5 załączników. Trzeba też zaznaczyć, że zał. V, dotyczący oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych, został już zmieniony rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 568/2014 z 18.02.2014 r. (Dz.Urz. UE L 157, s. 76). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 zmieniło wcześniejsze podstawowe zasady, tworząc wspólny, jednolity rynek wyrobów budowlanych UE.

Podstawą obecnego systemu jest wiarygodny opis właściwości użytkowych wyrobu budowlanego wprowadzanego do obrotu przy użyciu zharmonizowanych specyfikacji technicznych⁴. Stosowane oznakowanie CE ma za zadanie potwierdzić zgodność oznakowanego wyrobu budowlanego

⁴ Por. art. 3 rozp.305/2011.

deklarowanymi właściwościami użytkowymi. Rozporządzenie zdefiniowało też wiele pojęć związanych z wyrobami budowlanymi, które to definicje powtarza również znowelizowana u.w.b.

Podmiotami stosunków prawnych regulowanych u.w.b. są producenci wyrobów, sprzedawcy oraz organy administracji publicznej i ich organy opiniotawczo-doradcze. Producenci i sprzedawcy wyrobów budowlanych mogą być zarówno osobami fizycznymi, jak i prawnymi, a także niemającymi osobowości prawnej spółkami prawa handlowego oraz wspólnikami spółek cywilnych.

Organy administracji publicznej stosujące u.w.b. działają na podstawie przepisów o postępowaniu administracyjnym zawartych przede wszystkim w k.p.a. ze zmianami wynikającymi z komentowanej ustawy. Wydawane decyzje administracyjne podlegają sądowej kontroli legalności w postępowaniu administracyjnym przed WSA i NSA.

W ust. 2 przepis odsyła w kwestiach akredytacji i notyfikacji jednostek uczestniczących w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych do u.s.o.z.n.r. Zaznaczono przy tym, że przepisy przytoczonej ustawy stosuje się „odpowiednio”.

Sąd Najwyższy podkreśla, że pojęcie „odpowiedniości” stosowania określonego przepisu oznacza, że niektóre jego postanowienia będzie można stosować bez żadnej modyfikacji, inne natomiast muszą być odpowiednio zmodyfikowane, a jeszcze innych w ogóle nie będzie można stosować⁵.

W literaturze dominuje pogląd, że respektowanie zasady określoności przepisów prawa powinno oznaczać unikanie konstruowania przepisów odsyłających do przepisu zawierającego upoważnienie ustawowe do stosowania przepisów innej ustawy „odpowiednio”⁶.

⁵ Por. uchw. SN(7) z 17.01.2013 r., III CZP 57/12, OSNC 2013, nr 6, poz. 69.

⁶ Zob. A. Kozak, *Odsyłanie do przepisu zawierającego upoważnienie ustawowe przez użycie sformułowania „przepisy stosuje się odpowiednio”*, Departament Prawa Administracyjnego, Rządowe Centrum Legislacji, https://www.rcl.gov.pl/sites/zalaczniki/arttykul_23.pdf (dostęp: 14.02.2017 r.).

Zagadnienie, kto i w jakim zakresie posiada uprawnienia do oceny zgodności, jest sprawą kluczową w procesie wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych, dlatego też tak istotne jest, aby przepisy prawa w tym zakresie były czytelne i jednoznaczne.

Art. 2. [Definicje legalne]

Ilekrót w ustawie jest mowa o:

- 1) **wyrobie budowlanym** – należy przez to rozumieć wyrób budowlany, o którym mowa w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 2–4) (uchylone);
- 5) **znaku budowlanym** – należy przez to rozumieć znak wskazujący, że wyrób budowlany oznaczony tym znakiem może być udostępniany na rynku krajowym i stosowany przy wykonywaniu robót budowlanych;
- 6) **producencie** – należy przez to rozumieć także upoważnionego przedstawiciela producenta;
- 7) **sprzedawcy** – należy przez to rozumieć dystrybutora, o którym mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 8) **właściwym organie** – należy przez to rozumieć organy nadzoru budowlanego, stosownie do ich właściwości, określonej w art. 11, 13 i 14;
- 9) **kontrolowanym** – należy przez to rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.), u którego prowadzi się kontrolę wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu;
- 10) **wprowadzeniu do obrotu** – należy przez to rozumieć wprowadzenie do obrotu, o którym mowa w art. 2 pkt 17 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 11) **wycofaniu z obrotu** – należy przez to rozumieć wycofanie z obrotu, o którym mowa w art. 2 pkt 23 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 12) **udostępnianiu na rynku krajowym** – należy przez to rozumieć każde dostarczanie wyrobu budowlanego w celu dystrybucji lub zastosowania na rynku krajowym w ramach działalności handlowej, odpłatnie lub nieodpłatnie;

- 13) zasadniczych charakterystykach – należy przez to rozumieć zasadnicze charakterystyki, o których mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 14) właściwościach użytkowych wyrobu budowlanego – należy przez to rozumieć właściwości użytkowe wyrobu budowlanego, o których mowa w art. 2 pkt 5 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 15) krajowej ocenie technicznej – należy przez to rozumieć udokumentowaną, pozytywną ocenę właściwości użytkowych tych zasadniczych charakterystyk wyrobu budowlanego, które zgodnie z zamierzonym zastosowaniem mają wpływ na spełnienie podstawowych wymagań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290, 961, 1165 i 1250), przez obiekty budowlane, w których wyrób będzie zastosowany;
- 16) zamierzonym zastosowaniu – należy przez to rozumieć zamierzone zastosowanie, o którym mowa w art. 2 pkt 14 rozporządzenia Nr 305/2011, albo zamierzone zastosowanie wyrobu budowlanego określone w Polskiej Normie wyrobu lub krajowej ocenie technicznej.

1. Definicje legalne

Definicje legalne, ustalające, jak należy rozumieć pojęcia użyte w ustawie, odgrywają istotną rolę w procesie właściwej wykładni tekstu ustawy. Powinny być zgodne z zasadami logiki prawniczej i poprawnej polszczyzny. Jako przesłankę do sformułowania definicji legalnych danego określenia wymienia się przede wszystkim⁷:

- wieloznaczność określenia,
- nieostrość określenia,
- brak powszechnego zrozumienia danego określenia,
- potrzebę ustalenia nowego znaczenia danego określenia.

⁷ A. Malinowski, *Redagowanie tekstu prawnego. Wybrane wskazania logiczno-językowe*, Warszawa 2008, s. 21–46; P. Magda, *Definicje legalne w ustawach i rozporządzeniach*, Krzyczki 2013, s. 5.

Biorąc pod uwagę zakres definicji legalnych w art. 2 u.w.b., można przyjąć, że wszystkie ww. podstawy zostały tu wzięte pod uwagę. Trzeba też zaznaczyć, że dominującą przyczyną wydaje się dbałość o zgodność polskich definicji z definicjami przyjętymi w ustawodawstwie UE, co znalazło swój wyraz w bezpośrednim odsyłaniu do regulacji rozp.305/2011. Nie wydaje się to jednak dobrym rozwiązaniem, ponieważ wymaga łącznego czytania obu aktów prawnych.

2. Wyrób budowlany, zestaw

Warto zatem wyjaśnić, co ustawodawca miał rzeczywiście na myśli, ustalając regulacje prawne.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 rozp.305/2011 „wyrób budowlany” oznacza: „każdy wyrób lub zestaw wyprodukowany i wprowadzony do obrotu w celu trwałego wbudowania w obiektach budowlanych lub ich częściach, którego właściwości wpływają na właściwości użytkowe obiektów budowlanych w stosunku do podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych”. Z kolei „zestaw” oznacza „wyrób budowlany wprowadzony do obrotu przez jednego producenta jako zestaw co najmniej dwóch odrębnych składników, które muszą zostać połączone aby mogły zostać włączone w obiektach budowlanych” (art. 2 pkt 2 rozp.305/2011).

Jak zauważa B. Kurzępa, w definicji wyrobu budowlanego istotny jest element przetworzenia rzeczy ruchomej. Celem tego przetworzenia jest nadanie rzeczy ruchomej takich cech, aby można było wyrób budowlany zastosować w sposób trwały w obiekcie budowlanym⁸.

3. Obiekt budowlany

Ustawa nie zawiera określenia „obiekt budowlany”. W rozp.305/2011 obiekty budowlane zostały zdefiniowane jako „budynki i budowle” (art. 2 pkt 3 rozp.305/2011). Określenie obiektu budowlanego znajdujące się w p.bud.1994 jest szersze.

⁸ B. Kurzępa, *Ustawa o wyrobach budowlanych. Objasnienia i komentarze*, Warszawa 2008, s. 17.

Przez obiekt budowlany p.bud.1994 rozumie „budynek, budowlę, bądź obiekt małej architektury wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych”. Prawo budowlane zawiera także definicję budynku, obiektu małej architektury i budowli, pojęć istotnych ze względu na stosowanie wyrobów budowlanych.

Zgodnie z p.bud.1994 budynek to „obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach” (art. 2 pkt 2 p.bud.1994).

Obiektami małej architektury są „niewielkie obiekty, a w szczególności:

- a) kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury;
- b) posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej;
- c) użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki (art. 2 pkt 4 p.bud.1994).

Najwięcej kontrowersji wzbudza definicja budowli⁹. Została ona zdefiniowana w następujący sposób:

„należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni wiatrowych, elektrowni jądrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową”.

⁹ Por. H. Kisilowska, D. Sypniewski, *Prawo budowlane...*, s. 73.

Jak słusznie podkreśla Z. Niewiadomski, konstrukcja definicji legalnej budowli oparta jest na połączeniu definicji negatywnej i przykładowym wyliczeniu w formie katalogu otwartego¹⁰. Autorzy komentarza do Prawa budowlanego¹¹ podkreślają, że w przypadku trudności z zakwalifikowaniem obiektu budowlanego oceny należy dokonywać na podstawie porównania cech wspólnych z wymienionymi w przepisie przykładami. Przytaczają tu wyrok NSA z 27.01.2010 r., II OSK 186/09 (LEX nr 597/412), w którym znalazło się stwierdzenie, że budowlą jest każdy inny obiekt, który nie jest budynkiem lub obiektem małej architektury, ale który jest podobny do wymienionych w art. 3 pkt 3 p.bud.1994 wyrobów działalności ludzkiej.

4. Znak budowlany

Znak budowlany (art. 2 pkt 5 u.w.b.), stanowiący podstawę udostępnienia wyrobu budowlanego na rynku krajowym i możliwości stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych określa, że wyrób ten spełnia wymogi bezpieczeństwa i jest godny zaufania. Jego wzór zawiera zał. nr 1 do u.w.b. Wzór znaku to wpisana w kwadrat litera B wykreślona w perspektywie równoległej, która dotyczy wyrobów wprowadzanych na rynek krajowy.

Wyrób budowlany objęty normą zharmonizowaną lub zgodny z wydaną dla niego europejską oceną techniczną jest wprowadzany do obrotu zgodnie z rozp.305/2011 i oznakowany CE według warunków rozp.765/2008.

5. Producent

Ustawa o wyrobach budowlanych nie zawiera definicji producenta, określa jedynie, że w przypadku producenta należy pod tym pojęciem rozumieć także upoważnionego przedstawiciela producenta (art. 2 pkt 6 u.w.b.). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 pod pojęciem „producent” rozumie osobę fizyczną lub prawną, która

¹⁰ Z. Niewiadomski, [w:] *Prawo budowlane. Komentarz*, red. Z. Niewiadomski, Warszawa 2009, s. 42.

¹¹ A. Despot-Mładanowicz, [w:] *Prawo budowlane. Komentarz*, red. M. Wierzbowski, A. Plucińska-Filipowicz, wyd. 2, Warszawa 2016, s. 46.

produkuje wyrób budowlany lub która zleca zaprojektowane lub wyprodukowanie wyrobu budowlanego i wprowadza ten wyrób do obrotu pod własną nazwą lub znakiem firmowym (art. 2 pkt 19 rozp.305/2011).

Jako „upoważnionego przedstawiciela” rozp.305/2011 uznaje osobę fizyczną lub prawną mającą siedzibę w UE, która otrzymała pisemne pełnomocnictwo producenta do wykonywania w jego imieniu określonych zadań (art. 2 pkt 22 rozp.305/2011).

Definiując pojęcie „producent”, w prawie polskim należy też uwzględnić u.s.d.g., która w art. 4 definiuje pojęcie przedsiębiorcy, określając, że jest to „osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej” (art. 4 u.s.d.g.).

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej poszerza krąg przedsiębiorców (producentów) przede wszystkim o spółki osobowe (jawną, partnerską, komandytową i komandytowo-akcyjną), które mogą prowadzić przedsiębiorstwo pod własną firmą, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozwana mimo braku osobowości prawnej (art. 8 k.s.h.).

6. Sprzedawca

Mówiąc o sprzedawcy, u.w.b. nakazuje rozumieć pod tym pojęciem „dys-trybutora” zdefiniowanego w art. 2 pkt 20 rozp.305/2011, tzn. „osobę fizyczną lub prawną w łańcuchu dostaw, inną niż producent lub importer, który udostępnia wyrób budowlany na rynku”.

Zgodnie z polskim prawem sprzedawca, który jest przedsiębiorcą, może prowadzić działalność gospodarczą również w formie jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną (art. 4 u.s.d.g.). Potwierdza to również orzecznictwo sądowe¹².

¹² Przykładowo: wyr. SA w Warszawie z 18.09.2012 r., I FSK 1789/11, LEX nr 1243815 (dotyczący spółki jawnej jako rzeczywistego sprzedawcy); wyr. SN z 22.01.2002 r., V CKN

7. Właściwy organ

Artykuł 2 pkt 8 u.w.b. zawiera definicję legalną właściwego organu, przez który należy rozumieć organy nadzoru budowlanego, których kompetencje zostały określone w art. 11, 13 i 14 u.w.b.

Właściwymi organami w sprawie wyrobów budowlanych wprowadzanych do obrotu lub udostępnionych na rynku krajowym w rozumieniu ustawy są: WINB i GINB.

8. Kontrolowany przedsiębiorca

Kontrolowanym jest przedsiębiorca w rozumieniu u.s.d.g. Trzeba zaznaczyć, że w polskim porządku prawnym definicja przedsiębiorcy zawarta jest również w k.c., w dziale III.

Zgodnie z k.c. przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna, a także jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność prawną i traktuje ją na równi z osobami prawnymi¹³, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Przedsiębiorca działa pod firmą, czyli nazwą, którą ujawnia się w rejestrze. Firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać od firm innych przedsiębiorstw prowadzących działalność na tym samym rynku. Nie może wprowadzać w błąd, w szczególności odnośnie do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności, miejsca i źródeł zaopatrzenia. Kodeks cywilny definiuje przedsiębiorstwo jako zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej. Obejmuje on w szczególności:

- oznaczenie indywidualizujące przedsiębiorstwo lub jego wyodrębnione części (nazwa przedsiębiorstwa);
- własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń materialnych, towarów i wyrobów, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości;

650/00, LEX nr 54335 (uznający za sprzedawcę spółkę jawną „PO i S-ka”); wyr. SA w Białymstoku z 4.02.2016 r., I ACa 281/15, LEX nr 1994438 (dotyczący uprawnień spółki jawnej jako sprzedawcy wynikających z art. 560 § 1 k.c.).

¹³ Są to spółki: jawna, partnerska, komandytowa i komandytowo-akcyjna.

- prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych;
- wierzytelności wynikające z prawa do papierów wartościowych i środków pieniężnych;
- koncesje, licencje i zezwolenia;
- patenty i inne prawa własności przemysłowej;
- majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne;
- tajemnice przedsiębiorstwa;
- księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej¹⁴.

Definicję przedsiębiorstwa zawiera także art. 2 pkt 3 u.k.pryw.

Pojęcie przedsiębiorcy ma w Polsce określoną historię. Na grunt prawa i orzecznictwa wprowadził je k.h. w 1934 r. pod pojęciem kupca i kupca rejestrowego. Zgodnie z art. 2 k.h. kupcem był ten, kto we własnym imieniu prowadził przedsiębiorstwo zarobkowe.

W Polsce powojennej art. 2 k.h. został uchylony. Dopiero pojawienie się pierwszych elementów gospodarki rynkowej spowodowało umieszczenie w ustawie o działalności gospodarczej z 23.12.1988 r. pojęcia podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą. Podobne pojęcie przedsiębiorcy znalazło się w u.s.d.g.

Przedsiębiorcą w rozumieniu u.s.d.g. jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności.

Katalog przedsiębiorców jest zatem dosyć szeroki i stanowi możliwość różnych form aktywności. Niewątpliwie niektóre formy prawne są

¹⁴ H. Kisilowska, *Przedsiębiorcy*, [w:] *Prawo gospodarcze*, red. H. Kisilowska, Warszawa 2005, s. 121.

częściej wykorzystywane niż inne. Szczególnie duże znaczenie w gospodarce wolnorynkowej przypisuje się spółkom, zarówno kapitałowym, jak i osobowym.

Wszyscy przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą związaną z możliwością wprowadzania do obrotu materiałów budowlanych podlegają kontroli.

9. Wprowadzenie do obrotu i wycofanie z obrotu

W zakresie definicji pojęcia wprowadzania do obrotu i wycofywania z obrotu u.s.d.g. odsyła do tekstu rozp.305/2011, które pod pojęciem wprowadzania do obrotu rozumie „udostępnienie po raz pierwszy wyrobu budowlanego na rynku unijnym” (art. 2 pkt 17 rozp.305/2011), a pod pojęciem wycofania z obrotu – „każdy środek, którego celem jest zapobieżenie udostępnieniu na rynku wyrobu budowlanego w danym łańcuchu dostaw”.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 nie zawiera definicji pojęcia łańcucha dostaw. Pojęcie to jest pojęciem przede wszystkim logistyki, w przypadku której szeroko rozumiany łańcuch dostaw obejmuje cały cykl życia produktu wraz ze sprzedażą, usługami przedsprzedażowymi i ewentualną utylizacją¹⁵. Ustawa rozróżnia wprowadzenie do obrotu na rynku unijnym od pojęcia udostępnienia na rynku krajowym, co definiuje jako „każde dostarczenie wyrobu budowlanego w celu dystrybucji lub zastosowania na rynku krajowym w ramach działalności handlowej i to zarówno odpłatnie jak i nieodpłatnie”.

10. Zasadnicze charakterystyki

Zasadnicze charakterystyki oznaczają te cechy wyrobu budowlanego, które odnoszą się do podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych (art. 2 pkt 4 rozp.305/2011). Zasadnicze charakterystyki

¹⁵ S. Twaróg, *Łańcuch dostaw*, [w:] *Vademecum Logistyki*, red. S. Kauf, E. Płaczek, A. Sadowski, J. Szołtysek, S. Twaróg, Warszawa 2016, s. 36 i n.

wyrobu to przede wszystkim nazwy tych jego cech technicznych, które odnoszą się do podstawowych wymagań określonych w przepisach techniczno-budowlanych.

11. Właściwości użytkowe wyrobu budowlanego

Właściwości użytkowe wyrobu budowlanego oznaczają właściwości użytkowe odnoszące się do odpowiednich zasadniczych charakterystyk, wyrażone jako poziom lub klasa, lub w sposób opisowy (art. 2 pkt 5 rozp.305/2011). Jest to wartość liczbową, poziom, klasa lub kryterium opisowe ustalone dla odpowiedniej zasadniczej charakterystyki wyrobu w sposób wskazany w normie z zharmonizowanej. Zasadniczą charakterystykę i właściwości użytkowe wyrobu budowlanego obrazuje przykład podany przez J. Tworek¹⁶.

Zasadnicze charakterystyki / właściwości użytkowe wyrobów

Systemy ograniczające drogę wg EN 1317-5 (balustrada kombinowana do zastosowania w obszarach ruchu drogowego)	
Zasadnicze charakterystyki	Właściwości użytkowe
Poziom powstrzymywania	H4
Intensywność zderzenia	B
Szerokość pracująca	W5
Ugięcie dynamiczne	1,4 m
Wysokość balustrady	1,6 m (Klasa D)
Odporność na obc. pionowe i poziome	J
Trwałość	S 235 JR G2, ocynkowania wg EN ISO 1661

¹⁶ J. Tworek, *Podstawy funkcjonowania rozporządzenia Nr 305/2011 ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzenia na rynek wyrobów budowlanych*, Seminarium ITB Wyroby Budowlane, Instytut Techniki Budowlanej, Warszawa (dostęp: 16.04.2013 r.), publikacja multimedialna.